

ANALIZA KODEKSU IESBA

Część 5: Niezależność

Poza przestrzeganiem podstawowych zasad, [Międzynarodowe Standardy Niezależności \(IIS\)](#) wymagają od zawodowych księgowych wykonujących wolny zawód, aby pozostawali niezależni podczas przeprowadzania badania, przeglądu lub innych usług atestacyjnych. Niezależność jest ściśle powiązana z zasadami uczciwości i obiektywizmu i jest ważnym elementem służenia interesowi publicznemu.

Punkt widzenia od wewnątrz:

W poprzednich częściach [Analizy Kodeksu IESBA](#), przyjrzeliśmy się podstawowym zasadom Kodeksu i założeniom koncepcyjnym. Następnie z punktu widzenia zawodowego księgowego zatrudnionego w międzynarodowej firmie produkcyjnej próbującej rozszerzać działalność na nowy rynek:

- Przyjrzeliśmy się przykładom faktów i okoliczności, które mogą rodzić zagrożenie dla przestrzegania podstawowych zasad; oraz
- Przeanalizowaliśmy proces myślowy prowadzący do identyfikacji, oceny i reakcji na te zagrożenia, oraz możliwości zastosowania odpowiednich zabezpieczeń.

Punkt widzenia z zewnątrz:

Zmieńmy teraz perspektywę i zastanówmy się, jaki wpływ ma tego rodzaju sytuacja na biegłych rewidentów spółki. Przypomnijmy sobie, że:

- Istnieje korespondencja mailowa, z której wynika, że w czasie, gdy tworzony był plan ekspansji, ze spółki zostały przekazane pieniądze na zewnętrzne konta bankowe.
- Podczas badania oprogramowanie biegłego rewidenta do analizy danych wychwytyło kilka dużych przelewów bankowych.
- Biegły rewident prowadzący prace w siedzibie klienta przedstawił biegłemu rewidentowi kierującemu badaniem do przeglądu wychwycone przez system transakcje.

Dlaczego niezależność jest tak ważna?

Interesariusze muszą mieć pełne poczucie, że biegli rewidenty są niezależni od swojego klienta i kierownictwa. Od biegłych rewidentów oczekuje się:

- Oceny odpowiedniości dowodów badania;
- Wyjaśnienia ewentualnych niezgodności;
- Konfrontacji z zespołem kierowniczym klienta – aż do poziomu dyrektora generalnego, i włącznie z nim; oraz
- Podjęcia odpowiednich działań w przypadku podejrzenia oszustwa.

Aby można było polegać na sprawozdaniu biegłego rewidenta, konieczne jest przekonanie, że biegły rewident w swojej pracy stosuje zawodowy osąd i nie ulega żadnym wpływom w sposób zagrażający uczciwości, obiektywizmowi czy zawodowemu sceptycyzmowi.

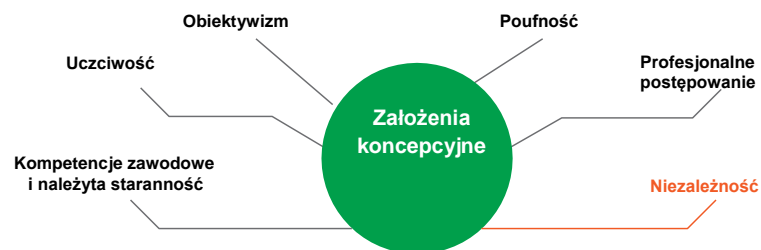
JAKIE SĄ ZAGROŻENIA?

Zagrożenia dla przestrzegania podstawowych zasad ORAZ niezależności są następujące:
Czerpanie korzyści własnych | Autokontrola | Promowanie interesów | Nadmierna żałyłość | Zastraszenie

STOSOWANIE ZAŁOŻEŃ KONCEPCYJNYCH DO NIEZALEŻNOŚCI

Niezależność a podstawowe zasady

Niezależność nie jest podstawową zasadą, ale zagrażać jej mogą te same czynniki, które dotyczą przestrzegania podstawowych zasad. W badaniu sprawozdania finansowego przestrzeganie zasad pomaga stosowaniu zawodowego sceptycyzmu.

Identyfikacja zagrożeń dla niezależności

Należy zastanowić się nad wpływem na zaufanie interesariuszy wykrycia przez biegłego rewidenta spółki produkcyjnej następujących zagrożeń:

- **Autokontrola**—usługi doradcze w związku z planami ekspansji i oceną ryzyka były pierwotnie świadczone przez grupę doradczą z tej samej firmy audytorskiej.
- **Promowanie interesów**—firma audytorska została poproszona o pomoc w obronie spółki w związku z postępowaniem sądowym, o ile zajdzie taka potrzeba w przyszłości.
- **Zastraszenie**—spółka jest bardzo ważnym klientem dla firmy audytorskiej i dyrektor generalny grozi zerwaniem współpracy, jeżeli firma poprosi o dodatkowy czas na zbadanie transakcji zagranicznych.

Każde z tych zagrożeń może z pewnością obniżyć zaufanie interesariuszy do sprawozdania biegłego rewidenta. Gdyby te zagrożenia się pojawiły, najprawdopodobniej nie byłyby na akceptowalnym poziomie i wymagałyby reakcji.

[Niezależność wymaga](#), aby biegły rewident nie ulegał wpływom co do sposobu myślenia, ale sama niezależność umysłu nie jest wystarczająca. Biegły rewident musi być także postrzegany jako osoba niezależna przez bezstronnego obserwatora. Aby ustalić, czy biegły rewident posiada niezależność wizerunku, stosuje się test [racjonalnej i dobrze poinformowanej strony trzeciej](#).

Ocena i reakcja na zagrożenia dla niezależności

Każde zidentyfikowane zagrożenie dla niezależności musi zostać ocenione i jeżeli jego poziom zostanie uznany za nieakceptowalny, należy na nie zareagować zgodnie z wymogami określonymi w założeniach koncepcyjnych ([zob. Część 4](#)).

Na poziom zagrożenia dla niezależności będą miały wpływ rodzaje [warunków, polityk i procedur](#) wdrożonych przez firmę w celu wspierania etycznego postępowania, a także wymogi regulacyjne. Jest to coś innego niż [zabezpieczenia](#), które są konkretnymi działaniami, jakie firma podejmuje, aby ograniczyć zidentyfikowane zagrożenie do [akceptowalnego poziomu](#). Powszechnie stosowaną formą zabezpieczenia jest poddawanie prac firmy przeglądowi przez [odpowiednią osobę dokonującą przeglądu](#)—często innego zawodowego księgowego—który posiada odpowiednią wiedzę i jest bezstronny.

W niektórych sytuacjach nie ma zabezpieczeń, które mogłyby obniżyć zagrożenie do akceptowalnego poziomu. Na przykład Międzynarodowe Standardy Niezależności zabraniają biegłym rewidentom posiadania interesów finansowych w firmie klienta.

Poza postanowieniami pomagającymi firmom w stosowaniu założeń koncepcyjnych do niezależności, Międzynarodowe Standardy Niezależności zajmują się innymi konkretnymi tematami, w tym wymaganą [komunikacją z osobami sprawującymi nadzór](#), wymogami w zakresie [niezależności dla firm sieciowych](#) i przepisami mającymi zastosowanie w przypadku zidentyfikowania przez firmę [naruszenia zasad niezależności](#).

GDZIE UZYSKAĆ POMOC?

Międzynarodowe Standardy Niezależności można znaleźć w Częściach [4A](#) dla zleceń badania i przeglądu i [4B](#) dla innych usług atestacyjnych.

eCode, dostępny na stronie www.IESBAeCode.org, jest internetowym zasobem dla księgowych i innych użytkowników Kodeksu. Daje on szybki i sprawny dostęp do Kodeksu, ułatwiając jego używanie, wdrażanie i egzekwowanie.

Niniejszy dokument *Analiza Kodeksu IESBA – część piąta: Niezależność*, opublikowany w języku angielskim przez International Federation of Accountants (IFAC) w kwietniu 2020 r., został przetłumaczony na język polski przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów (PIBR) w maju 2020 r. i jest powielany za zgodą IFAC. Zatwierdzonym tekstem wszystkich publikacji IFAC jest tekst opublikowany przez IFAC w języku angielskim. IFAC nie ponosi odpowiedzialności za dokładność i kompletność tłumaczenia ani za działania, które mogą z tego wynikać.

Tekst dokumentu *Analiza Kodeksu IESBA – część piąta: Niezależność* w języku angielskim © 2020 by IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tekst dokumentu *Analiza Kodeksu IESBA – część piąta: Niezależność* w języku polskim © 2020 by IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tytuł oryginału: *Exploring the IESBA Code Installment 5: Independence*, April 2020.

W celu uzyskania zgody na powielanie, przechowywanie lub przekazywanie, lub na inne podobne zastosowanie niniejszego dokumentu prosimy o kontakt z Permissions@ifac.org.

529 Fifth Avenue, New York 10017
www.ifac.org | +1 (212) 286-9344 |

 @ifac | company/ifac

www.ethicsboard.org

 @ethics_board | company/iesba